

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

శ్రీమద్రామాయణం
అయోధ్యాకాండ
భర్మపథం

మూడవ అఖండ పారాయణం

09-09-2023 - శనివారం

పారాయణ సర్గలు : 03

సర్గల వరుస సంఖ్యలు : 09,10,11,

పారాయణ సర్గల శ్లోకాల సంఖ్య

66+43+30+ = 139 శ్లోకాలు

యోగవోశిష్టం మరియు ధన్వంతరి మహామృత

పారాయణ శ్లోకములు - 25 శ్లోకాలు

ఋత్తము పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 164 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అయోధ్యాకాండ అఖండ పారాయణము

బహుశ దశమి
ఆరుద్ర

09-09-2023
శనివారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే,విరాజమానస్య,శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, ఆస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం,నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం,సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభ ఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య,పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం,సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, నవమసర్గంతః, ఏకాదశసర్గాంతశ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీ మద్యోగవాసిష్ఠే విషూచికా మహామారీ నివారకస్య మహామంత్రస్య పారాయణం, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥

శ్రీ రిషూయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రిషు ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యా రాజ్యం గిరౌ వసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరిషుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే నవమస్కంధః

ఏవముక్తా తు కైకేయీ క్రోధేన జ్వలితాననా ।
దీర్ఘముష్ణం వినిశ్చస్య మంథరామిదమబ్రవీత్ ॥ 9.1॥

అద్య రామమితః క్షిప్రం వనం ప్రస్థాపయామ్యహమ్ ।
యౌవరాజ్యే చ భరతం క్షిప్రమేవాభిషేచయే ॥ 9.2॥

ఇదం త్వీదానీం సమ్ప్రశ్యే కేనోపాయేన మన్థరే ।
భరతః ప్రాప్నుయాద్రాజ్యం న తు రామః కథంశ్చన ॥ 9.3॥

ఏవముక్తా తయా దేవ్యా మన్థరా పాపదర్శినీ ।
రామార్థముపహింసంతీ కైకేయీమిదమబ్రవీత్ ॥ 9.4॥

హస్తేదానీం ప్రవక్ష్యామి కైకేయి శ్రూయతాం చ మే ।
యథా తే భరతో రాజ్యం పుత్రః ప్రాప్స్యతి కేవలమ్ ॥ 9.5॥

కిం న స్మరసి కైకేయి స్మరంతీ వా నిగూహసే ।
యదుచ్యమానమాత్మార్థం మత్తస్త్వం శ్రోతుమిచ్ఛసి ॥ 9.6॥

మయోచ్యమానం యది తే శ్రోతుం ఛన్దో విలాసిని! ।
శ్రూయతామభిధాస్యామి శ్రుత్వా చాపి విమృశ్యతామ్ ॥ 9.7॥

శ్రుత్వైవం వచనం తస్యాః మంథరాయాస్తు కైకేయీ ।
కించిదుత్థాయ శయనాత్ స్వాస్తీర్ణాదిదమబ్రవీత్ ॥ 9.8॥

కథయ త్వం మమోపాయం కేనోపాయేన మంథరే ।
భరతః ప్రాప్నుయాద్రాజ్యం న తు రామః కథంశ్చన ॥ 9.9॥

ఏవముక్తా తయా దేవ్యా మన్థరా పాపదర్శినీ ।
రామార్థముపహింసంతీ కుబ్జా వచనమబ్రవీత్ ॥ 9.10॥

తవ దైవాసురే యుద్ధే సహ రాజర్షిభిః పతిః ।
అగచ్ఛత్ప్యాముపాదాయ దేవరాజస్య సాహ్యకృత్ ॥ 9.11॥

దిశమాస్థాయ వై దేవి దక్షిణాం దణ్డకాన్ ప్రతి ।
వైజయంతమితి ఖ్యాతం పురం యత్ర తిమిధ్వజః ॥ 9.12॥

స శంభుర ఇతి ఖ్యాతః శతమాయో మహాసురః ।
దదౌ శక్రస్య సంగ్రామం దేవసంఘైరనిర్జితః ॥ 9.13॥

తస్మిన్ మహతి సంగ్రామే పురుషాన్ క్షతవిక్షతాన్ ।
రాత్రౌ ప్రసుప్తాన్ ఘ్నున్తి స్మ తరసాఽఽసాద్య రాక్షసాః॥ 9.14॥

తత్రాకరోన్మహద్యుద్ధం రాజా దశరథస్తదా ।
అసురైశ్చ మహాబాహుః శస్త్రైశ్చ శకలీకృతః ॥ 9.15॥

అపవాహ్య త్వయా దేవి సంగ్రామాన్నష్టచేతనః ।
తత్రాపి విక్షతశ్చస్త్రైః పతిస్తే రక్షితస్త్వయా ॥ 9.16॥

తుష్టేన తేన దత్తా తే ద్వా వరా శుభదర్శనే ॥ 9.17॥

స త్వయోక్తః పతిర్దేవి యదేచ్ఛేయం తదా వరా ।
గృహ్ణీయామితి తత్తేన తథేత్యుక్తం మహాత్మనా ॥ 9.18॥

అనభిజ్ఞా హ్యహం దేవి త్వయైవ కథితా పురా ।
కథైషా తవ తు స్నేహాత్ మనసా ధార్యతే మయా ॥ 9.19॥

రామాభిషేకసమ్భారాన్ నిగృహ్య వినివర్తయ ।
తౌ వరా యాచ భర్తారం భరతస్యాభిషేచనమ్ ।
ప్రవ్రాజనం తు రామస్య త్వం వర్షాణి చతుర్దశ ॥ 9.20॥

చతుర్దశ హి వర్షాణి రామే ప్రవ్రాజితే వనమ్ ।
ప్రజాభావగతస్నేహః స్థిరః పుత్రో భవిష్యతి ॥ 9.21॥

క్రోధాగారం ప్రవిశ్యాద్య క్రుద్ధేవాశ్చపతేస్సుతే ।
శేష్వానస్తర్హితాయాం త్వం భూమౌ మలినవాసినీ ॥ 9.22॥

నూ స్నైనం ప్రత్యుదీక్షేథా నూ చైనమభిభాషథాః ।
రుదన్తి చాపి తం దృష్ట్వా జగత్యాం శోకలాలసా ॥ 9.23॥

దయితా త్వం సదా భర్తుః అత్ర మే నాస్తి సంశయః ।
త్వత్కృతే స మహారాజః విశేదపి హుతాశనమ్ ॥ 9.24॥

న త్వాం క్రోధయితుం శక్తః న క్రుద్ధాం ప్రత్యుదీక్షితుమ్ ।
తవ ప్రియార్థం రాజా హి ప్రాణానపి పరిత్యజేత్ ॥ 9.25॥

న హ్యతిక్రమితుం శక్తః తవ వాక్యం మహీపతిః ।
మందస్వభావే బుధ్యస్వ సౌభాగ్యబలమాత్మనః ॥ 9.26॥

మణిముక్తం సువర్ణాని రత్నాని వివిధాని చ ।
దద్యాద్దశరథో రాజా నూస్మ తేషు మనః కృథాః ॥ 9.27॥

యౌ తౌ దైవాసురే యుద్ధే వరౌ దశరథో_దదాత్ ।
తౌ స్మారయ మహాభాగే సో_ర్థో న త్వామతిక్రమేత్ ॥ 9.28॥

యదాతు తే వరం దద్యాత్ స్వయముత్థాప్య రాఘవః ।
వ్యవస్థాప్య మహారాజం త్వమిమం వృణుయా వరమ్ ॥ 9.29॥

రామం ప్రవ్రాజయారణ్యే నవ వర్షాణి పంచ చ ।
భరతః క్రియతాం రాజా పృథివ్యాః పార్థివర్షభః ॥ 9.30॥

చతుర్దశ హి వర్షాణి రామే ప్రవ్రాజితే వనమ్ ।
రూఢశ్చ కృతమూలశ్చ శేషం స్థాస్యతి తే సుతః ॥ 9.31॥

రామప్రవ్రాజనం చైన దేవి యాచస్వ తం వరమ్ ।
ఏనం సిద్ధ్యన్తి పుత్రస్య సర్వార్థాస్తవ భామిని ॥ 9.32॥

ఏనం ప్రవ్రాజితశ్చైవ రామో_రామో భవిష్యతి ।
భరతశ్చ హతామిత్రః తవ రాజా భవిష్యతి ॥ 9.33॥

యేన కాలేన రామశ్చ వనాత్ప్రత్యాగమిష్యతి ।
 తేన కాలేన పుత్రస్తే కృతమూలో భవిష్యతి ।
 సుగృహీతమనుష్యశ్చ సుహృద్భిస్సార్థమాత్మవాన్ ॥ 9.34॥

ప్రాప్తకాలం తు తే మన్యే రాజానం వీతసాధ్వసా ।
 రామాభిషేకసమ్భారాన్ నిగృహ్య వినివర్తయ ॥ 9.35॥

అనర్థమర్థరూపేణ గ్రాహితా సా తతస్తయా ।
 హృష్టా ప్రతీతా కైకేయీ మంథరామిదమబ్రవీత్ ॥ 9.36॥

సా హి వాక్యేన కుబ్జాయాః కిశోరీవోత్పథం గతా ।
 కైకేయీ విస్మయం ప్రాప్తా పరం పరమదర్శనా ॥ 9.37॥

కుబ్జే త్వాం నాభిజానామి శ్రేష్ఠాం శ్రేష్ఠాభిధాయినీమ్ ।
 పృథివ్యామసి కుబ్జానామ్ ఉత్తమా బుద్ధినిశ్చయే ॥ 9.38॥

త్వమేవ తు మమాఖర్థేషు నిత్యయుక్తా హితైషిణీ ।
 నాహం సనువబుద్ధ్యేయం కుబ్జే రాజ్జశ్చిక్రీర్షితమ్ ॥ 9.39॥

సన్తి దుస్సంస్థితాః కుబ్జాః వక్త్రాః పరమపాపికాః ।
 త్వం పద్మమివ వాతేన సన్నతా ప్రియదర్శనా ॥ 9.40॥

ఉరస్తేఽభినివిష్టం వై యావత్ స్కన్ధాత్ సమున్నతమ్ ।
 అధస్తాచ్ఛోదరం శాతం సునాభమివ అజ్జితమ్ ॥ 9.41॥

పరిపూర్ణం తు జఘనం సుపీనౌ చ పయోధరౌ ।
 విమలేన్దుసమం వక్త్రమ్ అహెలారాజసి మంథరే ॥ 9.42॥

జఘనం తవ నిర్ఘ్నం రశనాదామశోభితమ్ ।
 జంఘే భృశముపన్యస్తే పాదౌ చాప్యాయతావుభౌ ॥ 9.43॥

త్వమాయతాభ్యాం సక్తిభ్యాం మంథరే క్షౌమవాసినీ ।
 అగ్రతో మమ గచ్ఛన్తీ రాజహంసీవ రాజసే ॥ 9.44॥

ఆసన్ యాః శమ్భరే మాయాః సహస్రమసురాధిపే ।
 సర్వాస్త్వయి నివిష్టాస్తాః భూయశ్చాన్యాస్సహస్రశః ॥ 9.45॥

తవేదం స్థగు యద్దీర్ఘం రథఘోణమినాయతమ్ ।
మతయః క్షత్రవిద్యాశ్చ మాయాశ్చాత్ర వసన్తి తే ॥ 9.46॥

అత్ర తే ప్రతిమోక్ష్యామి మాలాం కుబ్జే హిరణ్మయామ్ ।
అభిషిక్తే చ భరతే రాఘవే చ వనం గతే ॥ 9.47॥

జాత్యేన చ సువర్ణేన సునిష్ఠస్తేన మంథరే ।
లబ్ధార్థా చ ప్రతీతా చ లేపయిష్యామి తే స్థగు ॥ 9.48॥

ముఖే చ తిలకం చిత్రం జాతరూపమయం శుభమ్ ।
కారయిష్యామి తే కుబ్జే శుభాన్యాభరణాని చ ॥ 9.49॥

పరిధాయ శుభే వస్త్రే దేవతేవ చరిష్యసి ॥ 9.50॥

చంద్రమాహ్వాయమానేన ముఖేనాప్రతిమాననా ।
గమిష్యసి గతిం ముఖ్యాం గర్వయన్తి ద్విషజ్జనమ్ ॥ 9.51॥

తనాపి కుబ్జః కుబ్జాయాః సర్వాభరణభూషితాః ।
పాదౌ పరిచరిష్యన్తి యథైవ త్వం సదా మమ ॥ 9.52॥

ఇతి ప్రశస్యమానా సా కైకేయీమిదమబ్రవీత్ ।
శయానాం శయనే శుభ్రే వేద్యామగ్నిశిఖామివ ॥ 9.53॥

గతోదకే సేతుబంధః న కళ్యాణి విధీయతే ।
ఉత్తిష్ఠ కురు కళ్యాణి రాజానమనుదర్శయ ॥ 9.54॥

తథా ప్రోత్సాహితా దేవీ గత్వా మంథరయా సహ ।
క్రోధాగారం విశాలాక్షీ సౌభాగ్యమదగర్వితా ॥ 9.55॥

అనేకశతసాహస్రం ముక్తాహారం వరాంగనా ।
అవముచ్య వరార్థాణి శుభాన్యాభరణాని చ ॥ 9.56॥

తతో హేమోపమా తత్ర కుబ్జావాక్యవశం గతా ।
సంవిశ్య భూమౌ కైకేయీ మంథరామిదమబ్రవీత్ ॥ 9.57॥

ఇహ వా మాం మృతాం కుబ్జే నృపాయావేదయిష్యసి ।
వనం తు రాఘవే ప్రాప్తే భరతః ప్రాప్స్యతి క్షితిమ్ ॥ 9.58॥

న సువర్ణేన మే హ్యర్థః న రత్నైర్న చ భూషణైః ।
ఏష మే జీవితస్యాంతః రామో యద్యభిషిచ్యతే ॥ 9.59॥

అథో పునస్తాం మహిషీం మహీక్షితః, వచోభిరత్యర్థమహాపరాక్రమైః ।
ఉవాచ కుబ్జా భరతస్య మాతరం, హితం వచో రామముపేత్య చాహితమ్ ॥ 9.60॥

ప్రపత్యతే రాజ్యమిదం హి రాఘవః, యది ధ్రువం త్వం ససుతా చ తస్యసే ।
అతో హి కళ్యాణి యతస్య తత్తథా, యథా సుతస్తే భరతోఽభిషేక్ష్యతే ॥ 9.61॥

తథాఽతివిద్ధా మహిషీ తు కుబ్జయా, సమాహతా వాగిషుభిర్ముహుర్ముహుః ।
నిధాయ హస్తా హృదయేఽతివిస్మితా, శశంస కుబ్జాం కుపితా పునః పునః ॥ 9.62॥

యమస్య వా మాం విషయం గతామితః, నిశామ్య కుబ్జే ప్రతివేదయిష్యసి ।
వనం గతే వా సుచిరాయ రాఘవే, సమృద్ధకామో భరతో భవిష్యతి ॥ 9.63॥

అహం హి నైవాస్తరణాని న స్రజః, న చందనం నాంజనపానభోజనమ్ ।
న కించిదిచ్ఛామి న చేహ జీవితం, న చేదితో గచ్ఛతి రాఘవో వనమ్ ॥ 9.64॥

అథైతదుక్త్వా వచనం సుదారుణం, నిధాయ సర్వాభరణాని భామినీ ।
అసంవృతామాస్తరణేన మేదినీం, తదాఽధిశిష్యే పతితేవ కిన్నరీ ॥ 9.65॥

ఉదీర్ణసంరమ్భతమోవృతాననా, తథాఽవముక్తోత్తమమాల్యభూషణా ।
నరేంద్రపత్నీ విమనా బభూవ సా, తమోవృతా ద్యౌరివ మగ్నతారకా ॥ 9.66॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే నవమస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే దశమస్కర్గః

విదర్శితా యదా దేవీ కుబ్జయా పాపయా భృశమ్ ।
తదా శేతే స్మ సా భూమా దిగ్గవిద్ధేవ కిన్నరీ ॥ 10.1॥

నిశ్చిత్వ మనసా కృత్యం సా సమ్యగితి భామినీ ।
మంథరాయై శనైస్సర్వమ్ ఆచచక్షే విచక్షణా ॥ 10.2॥

సా దీనా నిశ్చయం కృత్వా మంథరావాక్యమోహితా ।
నాగకన్యేవ నిశ్చస్య దీర్ఘముష్ణం చ భామినీ ।
ముహూర్తం చింతయామాస మార్గమాత్మసుఖావహమ్ ॥ 10.3॥

సా సుహృచ్చార్థకామా చ, తం నిశమ్య సునిశ్చయమ్ ।
బభూవ పరమప్రీతా సిద్ధిం ప్రాప్యేవ మంథరా ॥ 10.4॥

అథ సా మర్షితా దేవీ సమ్యక్కృత్వా సునిశ్చయమ్ ।
సంవివేశాబలా భూమా నివేశ్య భృకుటీం ముఖే ॥ 10.5॥

తతశ్చిత్రాణి మాల్యాని దివ్యాన్యాభరణాని చ ।
అపవిద్ధాని కైకేయ్యా తాని భూమిం ప్రపేదిరే ॥ 10.6॥

తయా తాన్యపవిద్ధాని మాల్యాన్యాభరణాని చ ।
అశోభయన్త వసుధాం నక్షత్రాణి యథా నభః ॥ 10.7॥

క్రోధాగారే నిపతితా సా బభౌ మలినామ్బరా ।
ఏకవేణీం దృఢం బద్ధ్యా గతసత్వేవ కిన్నరీ ॥ 10.8॥

ఆజ్ఞాప్య చ మహారాజః రాఘవస్యాభిషేచనమ్ ।
ఉపస్థానమనుజ్ఞాప్య ప్రవివేశ నివేశనమ్ ॥ 10.9॥

అద్య రామాభిషేకో వై ప్రసిద్ధ ఇతి జజ్ఞివాన్ ।
ప్రియార్థాం ప్రియమాఖ్యాతుం నివేశాన్తఃపురం వశీ ॥ 10.10॥

స కైకేయ్యా గృహం శ్రేష్ఠం ప్రవివేశ మహాయశాః ।
పాణ్డురాభ్రమివాకాశం రాహుయుక్తం నిశాకరః ॥ 10.11॥

శుకబర్హిణసంఘుష్టం క్రౌంచహంసరుతాయుతమ్ ।
వాదిత్రరవసంఘుష్టం కుబ్జా వామనికాయుతమ్ ॥ 10.12॥

లతాగృహైశ్చిత్రగృహైః చంపకాశోకశోభితైః ।
దాన్తరాజతసౌవర్ణవేదికాభిః సమాయుతమ్ ॥ 10.13॥

నిత్యపుష్పఫలైర్వృక్షైః వాపీభిశ్చోపశోభితమ్ ।
దాన్తరజతసౌవర్ణైః సంవృతం పరమాసనైః ॥ 10.14॥

వివిధైరన్నపానైశ్చ భక్ష్యైశ్చ వివిధైరపి ।
ఉపపన్నం మహార్హైశ్చ భూషితైస్త్రిదివోపమమ్ ॥ 10.15॥

తత్రప్రవిశ్య మహారాజః స్వమంతఃపురమృద్ధిమత్ ।
న దదర్శ ప్రియాం రాజా కైకేయాం శయనోత్తమే ॥ 10.16॥

స కామబలసంయుక్తః రత్యర్థం మనుజాధిపః ।
అపశ్యన్ దయితాం భార్యాం పప్రచ్ఛ విషసాద చ ॥ 10.17॥

న హి తస్య పురా దేవీ తాం వేలామత్యవర్తత ।
న చ రాజా గృహం శూన్యం ప్రవివేశ కదాచన ॥ 10.18॥

తతో గృహగతో రాజా కైకేయాం పర్యపుచ్ఛత ।
యథాపురమవిజ్ఞాయ స్వార్థలిప్పునుపణ్ణితామ్ ॥ 10.19॥

ప్రతీహారీ త్వథోవాచ సంత్రస్తా సుకృతాంజలిః ।
దేవ దేవీ భృశం కృద్ధా క్రోధాగారమభిదృతా ॥ 10.20॥

ప్రతీహార్యా వచశ్చుత్వా రాజా పరమదుర్మనాః ।
విషసాద పునర్భూయః యులితవ్యాకులేంద్రియః ॥ 10.21॥

తత్ర తాం పతితాం భూమౌ శయానామతథోచితామ్ ।
ప్రతప్త ఇవ దుఃఖేన సోఽపశ్యజ్జగతీపతిః ॥ 10.22॥

స వృద్ధస్తరుణీం భార్యాం ప్రాణేభ్యోపి గరీయసీమ్ |
అపాపః పాపసంకల్పాం దదర్శ ధరణీతలే || 10.23 ||

అతామివ వినిష్కృత్తాం పతితాం దేవతామివ |
కిన్నరీమివ నిర్దుతాం చ్యుతామస్పరసం యథా || 10.24 ||

మాయామివ పరిభ్రష్టాం హరిణీమివ సంయతామ్ |
కరేణుమివ దిగ్ధేన విద్ధాం మృగయునా వనే || 10.25 ||

మహాగజ ఇవారణ్యే స్నేహోత్పరిమమర్శ తామ్ |
పరిమృశ్య చ పాణిభ్యామ్ అభిసంత్రస్తచేతనః || 10.26 ||

కామీ కమలపత్రాక్షీమ్ ఉవాచ వనితామిదమ్ || 10.27 ||

స తేఽహమభిజానామి క్రోధమాత్మని సంశ్రితమ్ |
దేవి కేనాభిశప్తాఽసి కేన వాఽసి విమానితా || 10.28 ||

యదిదం మమ దుఃఖాయ శేషే కళ్యాణి పాంసుషు |
భూమౌ శేషే కిమర్థం త్వం మయి కళ్యాణచేతసి || 10.29 ||

భూతోపహతచిత్తేవ మమ చిత్తప్రమాధినీ || 10.30 ||

సన్తి మే కుశలా వైద్యాః త్వభితుష్టాశ్చ సర్వశః |
సుఖితాం త్వాం కరిష్యన్తి వ్యాధిమాచక్ష్య భామిని || 10.31 ||

కస్య వా తే ప్రియం కార్యం కేన వా విప్రియం కృతమ్ |
కః ప్రియం లభతామద్య కో వా సుమహదప్రియమ్ || 10.32 ||

మా రోదీర్మా చ కార్హిస్త్వం దేవి సమ్పరిశోషణమ్ |
అవధ్యో వధ్యతాం కో వా కోవా వధ్యో విముచ్యతామ్ || 10.33 ||

దరిద్రః కో భవత్వాఢ్యః ద్రవ్యవాన్ వాఽప్యకించనః || 10.34 ||

అహం చైవ మదీయాశ్చ సర్వే తవ వశానుగాః |
స తే కించిదభిప్రాయం వ్యాహన్తుమహముత్సహే || 10.35 ||

ఆత్మనో జీవితేనాపి బ్రూహి యన్మనసేచ్ఛసి ।
బలమాత్మని జానంతి న మాం శంకితుమర్హసి ॥ 10.36॥

కరిష్యామి తవ ప్రీతిం సుకృతేనాపి తే శపే ॥ 10.37॥

యావదావర్తతే చక్రం తావతీ మే వసున్ధరా ।
ప్రాచీనాస్సింధుసావీరాః సారాస్త్వా దక్షిణాపథాః ॥ 10.38॥

యావదావర్తతే చక్రం తావతీ మే వసున్ధరా ।
ప్రాచీనాస్సింధుసావీరాః సారాస్త్వా దక్షిణాపథాః ॥ 10.38॥

వంగాంగమగధా మత్స్యాః సమృద్ధాః కాశికోసలాః ।
తత్ర జాతం బహుద్రవ్యం ధనధాన్యమజావికమ్ ॥ 10.39॥

తతో వృణీష్వ కైకేయి యద్యత్త్వం మనసేచ్ఛసి ॥ 10.40॥

కిమాయాసేన తే భీరు ఉత్తిష్టోత్తిష్ట శోభనే ।
తత్త్వం మే బ్రూహి కైకేయి యతస్తే భయమాగతమ్ ॥ 10.41॥

తత్తే వ్యపనయిష్యామి నీహారమివ రశ్మివాన్ ॥ 10.42॥

తథోక్తా సా సమాశ్వస్తా వక్తుకామా తదప్రియమ్ ।
పరిపీడయితుం భూయః భర్తారముపచక్రమే ॥ 10.43॥

ఇత్యార్షే శ్రీరామాయణే ఆదికావ్యే శ్రీమదయోధ్యాకాణ్డే దశమస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకాదశస్కంధః

తం మన్మథశరైర్విద్ధం కామవేగవశానుగమ్ ॥
ఉవాచ పృథివీపాలం కైకేయీ దారుణం వచః ॥ 11.1॥

నాస్మి విప్రకృతాదేవ కేనచిన్నావమానితా ।
అభిప్రాయస్తు మే కశ్చిత్ తమిచ్ఛామి త్వయా కృతమ్ ॥ 11.2॥

ప్రతిజ్ఞాం ప్రతిజానీష్వ యది త్వం కర్తుమిచ్ఛసి ।
అథ తద్వ్యాహరిష్యామి యదభిప్రార్థితం మయా ॥ 11.3॥

తామువాచ మహాతేజాః కైకేయీమీషదుత్పితః ।
కామీ హస్తేన సంగృహ్య మూర్ధజేషు శుచిస్మితామ్ ॥ 11.4॥

అవలిప్తే న జానాసి త్వత్తః ప్రియతరో మమ ।
మనుజో మనుజవ్యాఘ్రాత్ రామాదన్యో న విద్యతే ॥ 11.5॥

తేనాజయ్యేన ముఖ్యేన రాఘవేణ మహాత్మనా ।
శపే తే జీవనార్హేణ బ్రూహి యన్మనసేచ్ఛసి ॥ 11.6॥

యం ముహూర్తమపశ్యంస్తు న జీవేయమహం ధ్రువమ్ ।
తేన రామేణ కైకేయి శపే తే వచనక్రియామ్ ॥ 11.7॥

ఆత్మనా వాఽఽత్మజైశ్చాన్వైః వృణేయం మనుజర్షభమ్ ।
తేన రామేణ కైకేయి శపే తే వచనక్రియామ్ ॥ 11.8॥

భద్రే హృదయమప్యేతత్ అనుమృశ్యోద్ధరస్వ మే ।
ఏతత్సమీక్ష్య కైకేయి బ్రూహి యత్సాధు మన్యసే ॥ 11.9॥

బలమాత్మని పశ్యన్తీ న మాం శంకితుమర్హసి ।
కరిష్యామి తవ ప్రీతిం సుకృతేనాపి తే శపే ॥ 11.10॥

సా తదర్థమనా దేవీ తమభిప్రాయమాగతమ్ ।
నిర్మాధ్యస్థ్యాచ్చ హర్షాచ్చ బభాషే దుర్వచం వచః ॥ 11.11॥

తేన వాక్యేన సంహృష్టా తమభిప్రాయమాగతమ్ ।
వ్యాజహార మహాఘోరమ్ అభ్యాగతమివాంతకమ్ ॥ 11.12॥

యథా క్రమేణ శపసి వరం మమ దదాసి చ ।
తచ్చుణ్యంతు త్రయస్త్రింశత్ దేవాస్సాగ్నిపురోగమాః ॥ 11.13॥

చంద్రాదిత్యా నభశ్చైవ గ్రహా రాత్ర్యహనీ దిశః ।
జగచ్చ పృథివీ చేయం సగంధర్వా సరాక్షసా ॥ 11.14॥

నిశాచరాణి భూతాని గృహేషు గృహదేవతాః ।
యాని చాన్యాని భూతాని జానీయుర్భాషితం తవ ॥ 11.15॥

సత్యసన్ధో మహాతేజాః ధర్మజ్ఞస్సుసమాహితః ।
వరం మమ దదాత్యేష తన్మే శృణ్వంతు దేవతాః ॥ 11.16॥

ఇతి దేవీ మహేష్వాసం పరిగృహ్యోభిశస్య చ ।
తతః పరమువాచేదం వరదం కామమోహితమ్ ॥ 11.17॥

స్మర రాజన్ పురావృత్తం తస్మిన్ దైవాసురే రణే ।
తత్ర చాచ్యావయచ్చత్రుః తవ జీవితమంతరా ॥ 11.18॥

తత్ర చాపి మయా దేవ యత్త్వం సమభిరక్షితః ।
జాగ్రత్యా యతమానాయాః తతో మే ప్రాదదా వరౌ ॥ 11.19॥

తౌ తు దత్తా వరౌ దేవ నిక్షేపౌ మృగయామ్యహమ్ ।
తథైవ పృథివీపాల సకాశే సత్యసంగర ॥ 11.20॥

తత్ ప్రతిశ్రుత్య ధర్మేణ న చేద్దాస్యసి మే వరమ్ ।
అద్వైవ హి ప్రహాస్యామి జీవితం త్వద్విమానితా ॥ 11.21॥

వాఙ్మూత్రేణ తదా రాజా కైకేయ్యా స్వవశే కృతః ।
ప్రచస్కంద వినాశాయ పాశం మృగ ఇవాత్మనః ॥ 11.22॥

తతః పరమువాచేదం వరదం కామమోహితమ్ ।
వరా యా మే త్వయా దేవ తదా దత్తా మహీపతే ॥ 11.23॥

తౌ తావదహమద్వైవ వక్ష్యామి శృణు మే వచః ॥ 11.24॥

అభిషేకసమారంభః రాఘవస్యోపకల్పితః ।
అనేనైవాభిషేకేణ భరతో మేఽభిషేచ్యతామ్ ॥ 11.25॥

యో ద్వితీయో వరో దేవ దత్తః ప్రీతేన మే త్వయా ।
తదా దైవాసురే యుద్ధే తస్య కాలోఽయమాగతః ॥ 11.26॥

నవ పంచ చ వర్షాణి దణ్డకారణ్యమాశ్రితః ।
చీరాజినజటాధారీ రామో భవతు తాపసః ॥ 11.27॥

భరతో భజతామద్య యౌవరాజ్యనుకణ్ఠకమ్ ।
ఏష మే పరమః కామః దత్తమేవ వరం వృణే ॥ 11.28॥

అద్య చైవ హి పశ్యేయం ప్రయాంతం రాఘవం వనమ్ ॥ 11.29॥

స రాజరాజో భవ సత్యసంగరః, కులం చ శీలం చ హి రక్ష జన్మ చ ।
పరత్రవాసే హి వదన్త్యనుత్తమం, తపోధనాస్సత్యవచో హితం నృణామ్ ॥ 11.30॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకాదశస్కంధః

॥ భీలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీవాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే

ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోననవ్పతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥

ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోక్తీవాచ

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహాః ।
సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఛా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
పవిశ్యాత్ ౨ హృదయం ప్రాణైః, పద్మప్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రో ౨ యం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మశ్రీవాచ

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికా ౨ భిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః,

చంద్రమండల సగతో ౨ సి స్వాహా (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్బుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
 క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః,
 గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।
 గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః,
 నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥18॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
 విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః**

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
 రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥
 ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
 స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥
 ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
 అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే,
 అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ,
 త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
 సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవరహప్రార్థనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
 దీర్ఘాయుష్స్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
 అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు, దురితాని భయాని చ ।
 శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు, గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

